

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Nye afgørelser om påbud efter jordforureningsloven

Flemming Krog Bjerre

ATV møde om jordforureningsloven

9. oktober 2013, København

Temaer

- Påfyldning af defekt eller ikke-tilsluttet tank
  - ansvar for leverandør og tankejer,
  - valg ved vertikalt samvirke (forureningen skyldes ét hændelsesforløb, hvor der ikke var sket noget, hvis én ikke havde været med)
- Flere anvender defekt anlæg
  - ansvar for alle,
  - fordeling efter § 43 ved horisontalt samvirke (forureningen skyldes flere hændelsesforløb, hvor der var sket mindre, hvis én ikke havde været med)
- Dødsfald, dødsboer, konkursboer - påbudsmulighed

Jordforureningslovens §§ 40-41

§ 40. Hjemler mulighed for at påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, at **undersøge** en forurening og klarlægge, hvordan den kan afhjælpes.

Stk. 2. Påbud efter stk. 1 kan meddeles, uanset hvornår en mulig forurening er sket, dog ikke hvis den mulige udledning er ophørt før den 1. januar 1992. Påbud kan meddeles, uanset hvordan en mulig forurening er sket, jf. dog § 41, stk. 3, nr. 2.

§ 41. Hjemler - for forureninger sket efter den 1. januar 2001 – mulighed for at påbyde en forurener at **fjerne forureningen** og **genoprette** den hidtidige tilstand.

Stk. 3. Som **forurener** anses:

- 1) Den, der i erhvervsmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed, hvorfra forureningen hidrører.
- 2) Andre, der har forårsaget en forurening, såfremt forureningen skyldes uforsvarlig adfærd eller en adfærd, der er omfattet af strengere ansvarsregler ifølge anden lovgivning.

Jordforureningslovens § 43

§ 43. Hvis en forurening kan henføres til **flere forurenere**, kan påbud meddeles dem alle under hensyn til den andel af forureningen, som stammer fra den pågældende. Kan andelene ikke vurderes, skal ligelige andele af forureningen henføres til forurenere.

Stk. 2. Der kan ikke gives påbud til en forurener, der kun har forårsaget en ubetydelig andel af forureningen.

Stk. 3. Hvis flere forurenere, ikke kan blive enige om sammen at efterkomme påbuddene, kan et nyt påbud om den samlede forurening meddeles til den forurener, der har forårsaget den største andel af forureningen, eller ved ligelige andele, den forurener, der har rådighed over ejendommen, eller sidst havde det.

Stk. 4. Den, der gennemfører påbud efter stk. 3, kan kræve udgifterne dækket af de øvrige forurenere.

Tema: Påfyldning af defekt eller ikke-tilsluttet tank

- ansvar for leverandør og tankejer, valg ved vertikalt samvirke

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Afgørelser, der gennemgås:

- Høgsgårdvej, Chr.feld, Kolding K, 4.2.2013, NMK-11-00005
- Søbjergvej, Vamdrup, Kolding K, 29.5.2013, NMK-11-00007
- Dærupvej, Glamsbjerg, Assens K, 19.8.2013, NMK-11-00055
- (Vig-dommen, U2010.844H – højesteretsdom)

Høgsgårdvej, Chr.feld, Kolding K, afg. 4.2.2013, NMK-11-00005

Påfyldning af forkert tank, der sprang læk; gammel, ikke sløjfet forskriftsmæssigt.

§ 40-påbud til olieleverandør, til tankejer eller til begge (K's løsning)?

Olieleverandør kunne efter oplysningerne i den konkrete sag ikke med rette gå ud fra, at han fyldte på den aftalte tank; ret tydeligt ude af brug;
derfor ansvar efter § 41, stk. 3, nr. 1 (ubetinget ansvar)

Tankejer burde have sløjfet forskriftsmæssigt, bl.a. så påfyldning ikke kunne ske;
derfor ansvar efter § 41, stk. 3, nr. 2 (culpa ansvar, uforsvarlig adfærd)

Deling efter andele som i § 43 ikke mulig, når flere medvirker til samme udslip.

Hensynet til effektiv oprensning fører til at mynd. må vælge én påbudsadressat.
(fortsættes på næste planche)

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Høgsgårdvej, Chr.feld, Kolding K, 4.2.2013, NMK-11-00005 (fortsat)

Deling efter andele som i § 43 ikke mulig, når flere medvirker til samme udslip.

Hensynet til effektiv oprensning fører til at mynd. må vælge én påbudsadressat, der i givet fald må søge erstatning efter almindelige erstatningsregler hos dem, der i øvrigt har medvirket. Mynd. skal primært sikre oprensning af hensyn til miljøet, mens domstolene er nærmere til at placere betalingsansvaret.

Lovlige kriterier: Hvem, der efter en samlet bedømmelse

- har størst ansvar for, at forureningen skete
- er nærmest til at bære risikoen for, at forureningen er sket (ofte den professionelle, der kan tegne forsikring, indregne risikoen i sine priser, instruere sine folk etc)

I denne sag var olieleverandøren nærmest til at bære risikoen og havde et væs. ansvar.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Søbjergvej, Vamdrup, Kolding K, afg. 29.5.2013, NMK-11-00007

Olie påfyldt gl. tank i kælder, frakoblet og ikke afblændet.

Ejer havde meddelt olieselskabet, at der var opsat ny overjordisk tank, da han på ny tilmeldte sig automatisk levering. Stor var hans forundring, da han kom hjem og ...

Beskeden ikke klart noteret af olieselskab og videregivet til oliedistributør og derfra til vognmand.

Som i Høgsgårdvej var det gået fint én gang før.

Vamdrup K (MC Fyn/Trekantomr) holdt sig til vognmanden og gav § 40-påbud

NMK stadfæstede efter samme principper som i Høgsgårdvej og Vig-dommen, navnlig at påfyldningen var i strid med aftalen med tankejeren

- men tankejeren havde handlet uforsvarligt ved ikke at afblænde forskriftsmæssigt.

Dærupvej, Glamsbjerg, Assens K afg. 19.8.2013, NMK-11-00055

Olie påfyldt kældertank i utide, da tanken var midlertidigt frakoblet gr. reparation af fyr.

Desværre stod tankens afspærringsventil åben ...

Anlægget var fsv. i brug bortset herfra, derfor som udgangspunkt påbud efter § 48.

Men K udstedte § 40-påbud til olieselskabet u. hv. t. § 41, stk. 3, nr. 1.

Olieselskabets forsikringssselskab klagede derfor til NMK

Tankejer på skade- og konstateringstidspunktet var et dødsbo, men det var afsluttet, da sagen skulle afgøres af nævnet. Boet kunne derfor ikke længere få påbud.

Da påbud efter § 48, stk. 1, således ikke kunne meddeles, måtte nævnet afgøre sagen efter lovens øvrige påbudsregler, se § 48, stk. 6.

Nævnet konstaterede derefter, at betingelserne for påbud til olieselskabet var opfyldt, idet man lagde den bestillende arvinges forklaring til grund om, hvad der var aftalt med olieselskabet. K's afgørelse blev herefter stadfæstet, idet nævnet ikke gik nærmere ind på, om arvingerne evt. havde et ansvar. Dette blev herved overladt til civilt søgsmål.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Vig-dommen, U2010.844H

Hvornår er olieleverandøren fri for ansvar?

I Vig-sagen, der meget lignede Høgsgårdsvej, forsøgte olieleverandøren at undgå helt at være påbudsansvarlig under henvisning til, at man havde foretaget "succesfuld påfyldning", idet olien så ikke kom fra tankbilen.

Højesteret sagde, at når olieselskabet ikke havde en (klar) aftale med tankens ejer om påfyldning på den pågældende tank, kunne man ikke tale om succesfuld påfyldning. Selskabet var derfor rette påbudsadressat.

Der blev ikke taget stilling til, om tankejeren havde et medansvar.

Tema: Flere anvender defekt anlæg - fordeling af ansvar efter § 43 ved horisontalt samvirke

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Afgørelser, der gennemgås:

- Nørremarken, Skårup, Svendborg K, 22.3.2013, NMK-11-00062
- Ejlstrupvej, Ringsted K, 10.7.2013, NMK-11-00058
- Solrød Byvej, Solrød K, 20.12.2013, NMK-11-00090

Nørremarken, Skårup, Svendborg K afg. 22.3.2013, NMK-11-00062

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Nye ejere graver tank op, som de selv kun har brugt lidt, indtil overgang til træpiller 2 år tidligere, hvor den blev afblændet og tømt. Tanken hullet, gammel forurening i udgravning. Lovpligtig forsikring dækker ikke, da ikke anvendt umiddelbart før konstatering, § 48, stk 3 Tankmærkat viser 1957! K gav § 40-påbud til gl. ejer, men ikke til ny u.h.v.t. § 43, stk. 2

NMK lægger til grund, at forureningen er pågået i en længere periode fra før ejerskiftet 2007 og indtil tømning kort efter i 2008.

Overtrædelse af sløjfningsreglerne er uforsvarlig adfærd, jf. § 41, stk. 3, nr.2.

Men vidste enkefru Hansen, at tanken var så gammel, at den skulle sløjfes?

Under sagen kom skødet frem: Tanken er over 40 år og skal sløjfes, men er lovlig (!?!)

Derfor påbudsansvar for dem, der har brugt tanken med fordeling i forhold hertil, jf. § 43

Kun en ubetydelig del kan dog henføres til de nye ejere, derfor ikke påbud, jf. § 43, stk.2

K's afgørelse stadfæstet.

Ejlstrupvej, Ringsted K, afg. 10.7.2013, NMK-11-00058

Udsivning til sø fra tank >6000 l på tidl landbrugsejendom, nu udlejning og lager mv.
Udsivningen havde stået på nogle måneder før og efter 1.1.2010.

Virksomheden blev drevet af et dødsbo indtil 1.1.2010, derefter af I/S ejet af A og H.
Både dødsbo og I/S påbudsansvarlige efter § 41, stk. 3, nr. 1 (ubetinget ansvar).

§ 43 om deling kan anvendes, da forureningen kan henføres til flere
med andele efter deres brugsperiode af det defekte anlæg.

Der deles lige, dvs. halvdelen til dødsboet og en fjerdedel til A og en fjerdedel til H.

Dette var stort set K's resultat, men A og H klagede for at få boet til at bære det hele.
NMK var enig med K, men da NMK skulle afgøre sagen, var dødsboet afsluttet og kunne
ikke længere få påbud.

Boets andel hører så under den offentlige indsats iflg. lovbemærkningerne.

Da et undersøgelsespåbud for halvdelen af forureningen ikke lader sig gøre,
blev påbuddet til A og H gjort betinget af, at Regionen vil betale for boets halvdel.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Solrød Byvej, Solrød K afg. 20.12.2012, NMK-11-00090

Lastbil kører over en kantsten og slår hul i sin tank.

På det areal, der forurenes, er der i forvejen forurenet med motor/smøreolie.

K gav vognmanden § 41-påbud om at rense dieselolieforureningen op.

Vognmanden klagede og mente bl.a., at der skulle være sket deling efter § 43.

NMK konstaterede, at ganske vist havde to lavet forurening samme sted, men de to typer forurening kunne analysemæssigt skelnes og adskilles med sikkerhed. § 43 skulle derfor ikke anvendes.

K's påbud blev stadfæstet.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Resumé - Benyttelse af § 43 ? Flere forurenere

NMK-11-00005 Høgsgårdvej: Forurening fra ét hændelsesforløb. Påfyldning af en gammel olietank, der ikke var tilsluttet et anlæg. Forureningens andele kan ikke henføres til de enkelte forurenere.

§ 43 finder ikke anvendelse.

NMK-11-00062 Nørremarken: Forurening fra flere hændelsesforløb. Gentagne påfyldninger på en utæt olietank over en længere tidsperiode. Forureningens andele kan henføres til de enkelte forurenere.

§ 43 finder anvendelse.

Om påbud til dødsbo

- A. Boet ikke afsluttet på påbudstidspunktet.
  - a. Hvis afdøde var påbudsansvarlig efter § 41, stk. 3, nr. 2, el. § 48, kan der meddeles påbud til dødsboet for afdødes fejl. NMK-11-00069 Egevej.
  - b. Hvis boet selv er ansvarligt, kan der ligeledes gives påbud til boet.

- B. Boet afsluttet på påbudstidspunktet
  - påbud ikke muligt, se Dærupvej og Ejlstrupvej
    - i begge tilfælde var boet ellers påbudsansvarligt.
  - Et dødsbo bør ikke kunne afsluttes, hvis der verserer en forureningssag, før sagen er endeligt afgjort.

- C. Konkursboer?